

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון יב ♦ טבת תשע"ג

ערב שבת ויחי

דברי אלוקים חיים

דבר בעתו

- גודל מעלת ימי השובבי"ם -

שובו בנים שובבי"ם חוץ מאחר (חגיגה טו) בתיבת אח"ר מרומזים זמני התשובה שבחודש תשרי מראה ומאהבה, א' רומז על היום המיוחד בשנה יום כיפור, ח' רומז על שבת, ימי הסוכות ויום שמיני עצרת, ר' רומז על ראש השנה, שובו בנים בזמני פרשיות שובבי"ם, חוץ ממה שעשיתם תשובה באח"ר בזמנים שבחודש תשרי.

(עטרת ישועה)

שובבי"ם הם כמו עשרת ימי תשובה והוא זמן שמקובל התפילה בבחינה כמו עשרת ימי תשובה, והנה כלל ענין שובבי"ם הוא לתקן את המידות ולקדש החושים לשמור עצמו מעצבות כעת וגאווה.

(תולדות אהרן - זיטאמיר)

הנה לאשר בשבת זו מתחילין ימי שובבי"ם לשוב בתשובה שלימה על חטאת נעורים רח"ל, והם ימי תשובה כמו עשרת ימי תשובה ממש, שעל ידי התשובה מתקנים כל הפגמים עד שמתבטל הקטיגור.

(עטרת ישראל)

ידוע מה שכתבו בספרים הקדושים דבימים האלו שמתחילין פרשיות שובבי"ם, הוא מסוגל מאוד לשוב על חטאת נעורים ולתקן מדת היסוד, כי בימים האלו מתעורר התיקון שהיה במצרים שתיקנו מדת היסוד והעלו הניצוצות הקדושים לרשן. (צמח צדיק)

איתא בכתבי האריז"ל שאלו הימים מסוגלים לתקן פגם מדת היסוד, כי קריאת פרשיות אלו מעוררים הזמן שהיו ישראל משועבדים במצרים, והכל היה בשביל לברר הניצוצין קדישין של אדם הראשון וכידוע כל זה כי צריכים מאוד להתחזק ולהתאמץ לעשות תשובה בימים קדושים האלו וכו' ובפרטות בימים אלו אשר אפילו הרהור תשובה אחד מועיל בזמן הזה המסוגל ומיוחד לתיקון זה יותר מבשאר זמנים.

(אדמוה"ז ב' שומר אמונים ז"ע)

- קדושת השבת -

המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים וגו'. הנה אמרו חז"ל השומר שבת אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, ומצות שבת הוא הגואל מכל רע, ובכח מצות שבת היה ממשיך עליהם הברכות כי הוא מקור הברכות, ואפשר יוכל להיות אשר זה המעשה היה ביום השבת, כמנהג צדיקים הקדמונים לברך את בניהם ביום שבת, ולזה אמר שמי ושם אבותי אברהם ויצחק, כי הם נגד סעודתי דשבתא, דאברהם יצחק ויעקב כלולין בהן, ולזה עולה המלאך הגואל מכל רע במספר "שבת" עם "צדיק" כי על ידי שבת מוחלין כל הרעות ונעשה צדיק

(אמרי נועם)

פרשת השבוע

שכל את ידיו כי מנשה הבכור

ולכאורה הטעם הוא ההיפך של עשיה, אלא למדה תורה דרך ארץ שינהוג אדם כבוד בחבירו לפי הראוי לו, ואע"פ שהיה יכול יעקב ע"ה לחזור ולהעמידם כרצונו זה לימינו זה לשמאלו, אלא שכוונתו היה שלא לבייש את מנשה ולכן שכל את ידיו בראשם וק"ל. (נועם אלימלך)

האספו ואגידה לכם

פי' תתאספו ותתאגדו יחד, את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, זה דבר אשר יהיה יקר וחשוב מאוד בעבורכם בעקבתא דמשיחא (הרה"ק מרח"ן ז"ע)

יירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה וכו'

יירא מנוחה כי טוב, זו שבת ואת הארץ כי נעמה זו ארץ ישראל, ע"י מה זוכים לזה ויט שכמו לסבול, היינו עמל בתורה ובעבודת ה', זוכה שמרגיש טעם בשבת, ומרגיש קדושת ארץ ישראל.

(הרה"ק מאפטא ז"ע)

האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים

ע"י כח האחדות "האספו" יבוא השפעות משמים, "ואגידה לכם" (מלשון גוד אחית) שאוריד לכם השפעות טובות מן השמים, ואילו היו ישראל באגודה אחת מיד נגאלין, שאם יהיו באחדות אז יקרא אחרית הימים, אז יבוא הקץ של גלותנו המר עם משיח צדקינו (אור ישע)

הקבצו ושמעו בני יעקב

אין התורה ניקנת אלא בחבורה, לפכך רק אם "הקבצו" אם תתקבצו יחד בחבורה ואגודה אחד, אז "ושמעו" תוכלו לשמוע ולהבין ולהחכים קניני התורה.

(משמרת איתמר)

כרע רבץ כאריה

זו מידתו של יהודה, שאפילו לפעמים הוא נופל ממדרגתו וכורע 'כרע רבץ' בכל זאת הרי הוא גבור ואמיץ כאריה, ואיננו נופל לזרועות היאוש, כי אם הוא מודה בכשלון ומתנער מיד לקום, על ידי תשובה, כשם שלא היה יהודה בוש להודות במעשה תמר, ומכך נוצר המשיח

(חידושי הרי"ם)

פקוד יפקד אלוקים אתכם והעליתם את עצמותי בזה אתכם

והנה כתיב (פ' וישב) ויקנאו בו אחיו, שהם חשדוהו שכל חלומותיו באו לו מחמת הרהורי דיומא שמתקנא במלכות יהודה וכו', והנה אמז"ל (שבת קנ"ב) על הכתוב (משלי יד) ורקב עצמות קנאה שכל מי שיש לו קנאה בליבו עצמותיו נרקבים, וע"ז רמז להם כאן יוסף להוציא זה החשד מקרבם, אשר בעת כי פקוד וגו' והעליתם את עצמותי וגו' ותראו שנשארו בשלימות ללא גרגיר רקב, בזאת תדעון שכל החלומות היו ללא שמץ קנאה בלבי.

(כ"ק אדמו"ר ז"ע ב' חוקי חיים)

דברות קודש

כ"ק מרן רבינו שליט"א

של הרומיים, זה מחזר בדברי רבותינו ומפורסם בספרים עכ"ל.

כלומר שהרמב"ן רוצה להגיד שההתקרבות להגויים גרם החורבן ונפילת ישראל ביד הרומיים, ורוצה הרמב"ן לומר בזה שלא לעשות כן זה יגרום לקץ הגאולה מיד אדום שהוא גלות האחרון.

ונביא גם את דברי הרבינו בחיי שכתב שמה שביקש יעקב לגלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו ע"ל, ולהלן (מט א, ב) כתוב בפסוק ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם, ופירש רש"י ביקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה והתחיל אומר דברים אחרים עכ"ל, והנה לא פירש רש"י מה היתה הסיבה שנסתלקה ממנו השכינה ולא גילה את הקץ.

והנה הרמב"ן כתב כי רדת יעקב למצרים הוא גלותינו היום ביד החיה הרביעית דהיינו רומי הרשעה, כי בני יעקב הם בעצמם טובים ודתם שם במכירת יוסף אחיהם, ויעקב ירד שם מפני הרעב, וחשב להנצל עם בנו בבית אוהב לו, כי פרעה אוהב את יוסף וכבן הוא לו, והיו סבורים לעלות משם ככלות הרעב מארץ כנען, וכמו שאמרו לגור בארץ באנו כי מרעה לצאן אשר לעבדך כי כבד הרעב בארץ כנען, והנה לא עלו, אבל ארך עליהם הגלות, ומת שם, והעלו עצמותיו, חקני פרעה ושריו העלוהו, ועשו עמו אבל כבד. וכן אנחנו עם רומי ואדום, אחינו הסיבוי ביאתינו בידם כי כרתו ברית עם הרומיים ואגריפס המלך האחרון לבית השני ברח אליהם לעזרה, ומפני הרעב נלכדו אנשי ירושלים, והגלות ארך עלינו מאוד, לא נודע קיצו כשאר הגלויות, ואנחנו כמתים בו ואומרים יובשו עצמותינו נגזרנו לנו ויעלו אותנו מכל העמים מנחה לה', ויהיה להם אבל כבד בראותם כבודינו ואנחנו נראה בנקמת ה' יקיימו ונחיה לפניו.

וכן להלן כתב הרמב"ן (מ"ט א) באחרית הימים הם ימות המשיח, כי יעקב ירמח אליו בדבריו, וכמו שאמר להלן עד כי יבוא שילה ולו יקרת עמים, ורבותינו אמרו שביקש יעקב לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה, כי לדברי הכל אחרית הימים ימות המשיח הם.

וכן לעיל (פ' מקץ מג, יד) כתב גם כן הרמב"ן כי ירדת יעקב למצרים ירמח לגלותינו ביד אדום, וראה הנביא הענין (כלומר שיעקב ראה זאת בנביאה) והתפלל סתם לשעה ולדורות ואמר א-ל שדי יתן לכם רחמים וכו', והכתוב זה כפי מדרשם יש לון סוד גדול כי אמר וא-ל שדי, במידת הדין יתן לכם רחמים שלפניו, ויעלה אתכם ממידת הדין למידת הרחמים, והמשכיל יבין עכ"ל.

והנה הדברים של הרמב"ן נוקבים עד התהום שכתב לבד גרמנו הצרות בירידת מצרים ע"י שמכרו את יוסף למצרים וכן בזמן בית שני שכרתו ברית עם הרומיים. וגם לעיל בפרשת וישלח (לב ד) כתב שבמה שהקדים יעקב לשלוח אל עשיו מלאכים, תפסוהו החכמים על זה ואמרו מחזיק באזני כלב, אמר לו הקב"ה ליעקב, לדרכו היה מהלך עשיו והייתה משלח אצלו ואמר לו הקב"ה ליעקב, לדרכו היה מהלך עשיו והיית משלח אצלו, ואמר לו כה אמר עבדיך יעקב, והוסיף הרמב"ן וכותב שעל דעתו גם זה ירמח כי אנחנו התחלנו נפילתנו ביד אדום, כי מלכי בית שני באו בברית עם הרומיים, ומהם שבאו לרומי, והיא היתה סיבת נפילתם בידם

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה וגו'

וברש"י איתא למה פרשה זו סתומה (כלומר שקבלה הוא בידינו שפרשת ויחי הוא תחילת פיסקא ולא חדא פרשה הוא עם וישב ישראל וכו', ודרך תחילת פרשה הוא שיש ריוח של ט' אותיות והכא אין ריוח כלל בתחילת ויחי) לפי שכיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם של ישראל מצרת השעבוד שהתחילו לשעבדם, דבר אחר שביקש יעקב לגלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו עכ"ל, ולהלן (מט א, ב) כתוב בפסוק ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם, ופירש רש"י ביקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה והתחיל אומר דברים אחרים עכ"ל, והנה לא פירש רש"י מה היתה הסיבה שנסתלקה ממנו השכינה ולא גילה את הקץ.

והנה הרמב"ן כתב כי רדת יעקב למצרים הוא גלותינו היום ביד החיה הרביעית דהיינו רומי הרשעה, כי בני יעקב הם בעצמם טובים ודתם שם במכירת יוסף אחיהם, ויעקב ירד שם מפני הרעב, וחשב להנצל עם בנו בבית אוהב לו, כי פרעה אוהב את יוסף וכבן הוא לו, והיו סבורים לעלות משם ככלות הרעב מארץ כנען, וכמו שאמרו לגור בארץ באנו כי מרעה לצאן אשר לעבדך כי כבד הרעב בארץ כנען, והנה לא עלו, אבל ארך עליהם הגלות, ומת שם, והעלו עצמותיו, חקני פרעה ושריו העלוהו, ועשו עמו אבל כבד. וכן אנחנו עם רומי ואדום, אחינו הסיבוי ביאתנו בידם כי כרתו ברית עם הרומיים ואגריפס המלך האחרון לבית השני ברח אליהם לעזרה, ומפני הרעב נלכדו אנשי ירושלים, והגלות ארך עלינו מאוד, לא נודע קיצו כשאר הגלויות, ואנחנו כמתים בו ואומרים יובשו עצמותינו נגזרנו לנו ויעלו אותנו מכל העמים מנחה לה', ויהיה להם אבל כבד בראותם כבודינו ואנחנו נראה בנקמת ה' יקיימו ונחיה לפניו.

וכן להלן כתב הרמב"ן (מ"ט א) באחרית הימים הם ימות המשיח, כי יעקב ירמח אליו בדבריו, וכמו שאמר להלן עד כי יבוא שילה ולו יקרת עמים, ורבותינו אמרו שביקש יעקב לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה, כי לדברי הכל אחרית הימים ימות המשיח הם.

וכן לעיל (פ' מקץ מג, יד) כתב גם כן הרמב"ן כי ירדת יעקב למצרים ירמח לגלותינו ביד אדום, וראה הנביא הענין (כלומר שיעקב ראה זאת בנביאה) והתפלל סתם לשעה ולדורות ואמר א-ל שדי יתן לכם רחמים וכו', והכתוב זה כפי מדרשם יש לון סוד גדול כי אמר וא-ל שדי, במידת הדין יתן לכם רחמים שלפניו, ויעלה אתכם ממידת הדין למידת הרחמים, והמשכיל יבין עכ"ל.

והנה הדברים של הרמב"ן נוקבים עד התהום שכתב לבד גרמנו הצרות בירידת מצרים ע"י שמכרו את יוסף למצרים וכן בזמן בית שני שכרתו ברית עם הרומיים.

וגם לעיל בפרשת וישלח (לב ד) כתב שבמה שהקדים יעקב לשלוח אל עשיו מלאכים, תפסוהו החכמים על זה ואמרו מחזיק באזני כלב, אמר לו הקב"ה ליעקב, לדרכו היה מהלך עשיו והייתה משלח אצלו ואמר לו הקב"ה ליעקב, לדרכו היה מהלך עשיו והיית משלח אצלו, ואמר לו כה אמר עבדיך יעקב, והוסיף הרמב"ן וכותב שעל דעתו גם זה ירמח כי אנחנו התחלנו נפילתנו ביד אדום, כי מלכי בית שני באו בברית עם הרומיים, ומהם שבאו לרומי, והיא היתה סיבת נפילתם בידם

בהתאסף עדרי צאן קדישם אל הצדיק העיקר הוא אסיפה שיהיו כולם באחדות אחד ויהיו כולם מבקשים רק תכלית אחד למצוא את ה' יתברך, דכל ביי עשרה שכינתא שריא ובוודאי אם יש יותר מעשרה, בוודאי יש יותר גילוי שכינה, וכל אחד ישמע לחבירו, ויהיה קטן בעיני עצמו, ויהיה רוצה לשמוע איזה דבר מחבירו ואיזה בחינה האיך לעבוד את ה' יתברך, והאיך למצוא את ה' יתברך וכן כולם יהיו כך.

וממילא כשהאסיפה הוא על זה הכוונה, אזי ממילא יותר ממה שהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להניק וממילא ה' יתברך מקרב עצמו עליהם ונמצא עמהם, ונפתח להם ממילא כל הישועות וכל הברכות וכל השפעות טובות ממקור הרחמים, ורחמים גדולים וחסדים טובים נמשך על כנסת ישראל.

זה שאמר הכתוב הקבצו ושמעו בני יעקב, פירוש כשיש קיבוץ יהיה הקיבוץ על דרך המבואר, ומפרש הפסוק ושמעו בני יעקב, פירוש אתם בני יעקב שמעו עצמכם זה לזה, כדכתיב גבי המלאכים "ומקבלין דין מן דין", ושמעו הוא לשון קבוץ, כנאמר וישמע שאול את העם (שמואל א', כ"ג ח') דהיינו שכל אחד ואחד יקבץ עצמו לחבירו, ויהיה נכנע אליו לשמוע ממנו איזה דבר לעבודת ה' יתברך, ויהיה נתבטל אצלו וכן חבירו אליו.

ומפרש הפסוק עוד יותר, ושמעו אל ישראל אביכם, פירוש שהשמיעה דהיינו האסיפה תהיה על הכוונה זו אל ישראל אביכם, כלומר שתבקשו את אביכם שבשמים, ואל תקרא אל בסג"ל אלא א-ל בצר"י, וממילא ושמואל אל ישראל אביכם דהיינו א-ל ישראל אביכם, ישמע לכם ויענה אתכם במרחב, וימלא לכל אחד ואחד משאלתו לטובה, ורחמים וחסדים טובים יהיה נמשך על כנסת ישראל אמר עכ"ל.

זה הענין היה אחד עקרי יסודות החסידות על דרך הבעש"ט הק' ותלמידיו עד דורינו אנו שכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א היה מעורר אותנו תמיד על ענין זה לבוא ולהסתופף יחד ובפרט בשבתו קודש ובליל שבת קודש בשירות ותשבחות לחי העולמים ויתן ה' שנתחזק כולנו יחד באחדות האמיתית ונזכה עי"ז להגאולה השלימה ע"י משיח צדקינו ברחמים ובחסדים מגולים בב"א.

ואז אמר להם שיהיה רק "ושמעו", דהיינו שתשמעו דברים אחרים אף שהם גם כן דברים קדושים, אבל זה לא גילוי הקץ שזה רק אפשר אם הם באגודה אחת מאוחדים, ולכן כשבאו בני יעקב וביקש יעקב לגלות להם את הקץ שסבור שהם מאוחדים באמת, אבל נסתם ממנו לומר את הקץ כי נסתלקה ממנו השכינה וכמו שפירש רש"י והתחיל לדבר דברים אחרים, כי אז ידע יעקב שלא באו כמו שאמר, ולכן לא היה יכול לגלות להם את הקץ האמיתי. ובאמת שליוסף הצדיק גילה לו יעקב את הקץ וכמו שכתב בעל הטורים בפירושו על הפסוק וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקוד פקוד וגו' (נו, כה) בשם המדרש "שהשביעם שלא ידחקו את הקץ כי יוסף ידע את הקץ כי יעקב גילה לו עכ"ל.

וצ"ע למה ליוסף כן גילה יעקב את הקץ ולפי הנ"ל אפשר לומר כי אצל יוסף היה האחדות בשלימות עם כל אחיו שרק הם שנאו אותו, אבל הוא לא שנא אף לא אחד מהם, וכן מצינו בפסוק שאביו אמר לו לילך לאחיו לשכם, והוא לא חשד בהם שירצו להורגו כי הוא חשב שאם הוא אוהב אותם גם הם לא יעשו כזאת להרוג אותו ח"ו, וגם מצינו בפסוק "ויכר יוסף את אחיו", כשנמסרו בידו הכיר שהם אחיו וריחם עליהם, והם לא הכירוהו כשנפל בידם לנהוג בו אחוה עכ"ל.

וגם להלן כתוב שאמר יוסף לאחיו "אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכתם אותי הנה כי למחיה שלחני אלוקים לפניכם (מה, ה) וגם בפרשה שלנו "ויחי כתוב ויאמר אליהם יוסף אל תיראו וגו' ואתם חשבתם עלי רעה אלוקים חשבה לטובה וגו', ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אותם וידבר על ליבם" מכל אלו רואים גדלותו באהבת אחיו השבטים הק', ולכן הוא ראוי שיגלה לו יעקב את הקץ, כי הוא בבחינת "האספו" באגודה אחת ואז זוכים לגאולה וכו"ל.

ונביא כעת את דברי קדשו של הספר הק' מאור ושמע המפרש את הפסוקים האלו בענין ההתאספות אצל הצדיקים הק' ח"ל: הקבצו ושמעו בני יעקב, ושמעו אל ישראל אביכם,

פלפולי דאורייתא

וע"כ נבאר כמ"ש בשו"ת שתי הלחם (למהר"ם חגיז סי' מג) דיש לחלק בין בן הבן לבן הבת היורדת דרגא אחר נישואיה והתם הרי ר' יעקב היה בן בתו ולכן לא כיבדו, אבל הרמ"א מיירי בבן בנו, וכ"כ בביאור הגר"א (סקל"ד) דלאבי אמו פטור כמ"ש בב"ר דבני בנות אינם כבנים.

אמנם בספר חרדים (פ"ד מ"ע פה סק"ג) כתב להביא שיש חיוב כבוד גם באב אמו, וצ"ל דסובר כהחת"ס דא"צ לכבדו כאביו בכל מילי, והנה בשו"ת טוב טעם ודעת למהרש"ק (ח"א סרי"ג) כתב ג"כ שאין לחלק בין בן הבן לבן הבת, והא דאיתא בגמ' סוטה (מט.) דאין צריך לכבדו יש לחלק בין אם אביו ואמו בחיים או ל, באם הם בחיים אז כיון שהם עצמן חייבים בכבוד אביהם, גם בנייהם חייבים לכבד אביהם בזה עצמו הוי כיבוד האב כשבנו מכבד את אביו זקינו, וכן באביו אמו אבל אם אביו ואמו אינם בחיים כיון דהם עצמם אינו בכלל חיוב, גם בנייהם פטורין מלכבד אביו זקינו עכ"ל, וכע"ז כתב הרעק"א.

וכ"ז בנוי על שיטתם דהנכד מחויב בכבוד הסבא הוא מכח האבא אבל למש"כ החרדים הטעם החיוב הוא דבני בנים הרי הם כבנים א"כ פשוט שאין לחלק.

ויזכר זבחים לאלוקי אבי יצחק ופירש"י חייב אדם בכבוד אביו יותר מכבוד זקינו לפיכך תלה ביצחק ולא באברהם מכאן פוסק הרמ"א (יו"ד ר"מ) שישנו חיוב לכבד גם את זקינו, אבל המהרי"ק סובר דאין חייב בכבוד סביו וראייתו מגמ' סוטה (מט) ח"ל הגמ' רב אחר בר יעקב איטפל ביה בר' יעקב בר ברתיה כי גדל א"ל משקין מיא, א"ל לאו בריך אנא, והיינו דאמרי אנשי רבי רבי בר ברתך אנא, וכתב המהרש"א אע"ג בבני בנים הרי הן כבנים, ואפילו ברא לברתא כדאמר' ביבמות (סב:) היינו לענין מצות פ"ר והיינו טעמא משום דלשלבת יצרה והאיכא לענין כבוד אב אינו כבנים עכ"ל ומבואר גא"צ לכבד זקינו ולכאורה קשיא על הרמ"א.

וכתב החת"ס (יו"ד שמה) שע"י מילוי המים היה מתבטל מתלמוד תורה ולכן א"צ לכבדו בכה"ג, אבל אביו חייב לכבדו אף שמתבטל קצת, אמנם הגרעק"א מביא בשם הא"ז במה שכתב הרמ"א דכבוד אביו יותר מכבוד זקינו, היינו דווקא שאם יש לו לכבד לאביו ואביו אביו אזי אביו קודם אבל בלא"ה חייב בכבוד אביו בכל מילי כמו שחייב לאביו עכ"ל, וא"כ הדרא קשיא לדוכתא מדוע לא השקה ר' יעקב את זקינו מים.

הליכות חיים

דינים המצויים בכיבוד אב ואם (ב)

א. מצוה על היתומים לפרוע את חובות אביהם ממון הירושה משום כבוד אביהם, ואם אביהם לא הוריש שום דבר אין עליהם חובה זו, אמנם מידת חסידות לשלם גם באופן זה.
ב. נחלקו הפוסקים בחיוב כיבוד אב בדברים שאין בהם צורך לאב, ולמעשה נוקטים שאם יש צער לבן וכו' אינו חייב לעשות זה.
ג. המב"ט העיר למרן הב"י שכתב על קדמון שהובא במרדכי, שדבריו "דברים בטלים" דאיך זלזל בכבוד חכם קדמון, וכתב לו הב"י בזה"ל לו יהיה כדבריו שהיה בדברי זלזול, כבר נודע כי אפילו האב ובנו הרב ותלמידו נעשו אויבים זל"ז בהלכה, והדבר ידוע שבשעה שנעשו אויבים במ"מ, בהכרח הוא שיצא מפיהם איזה דיבור שאינו כ"כ דרך כבוד, ואפ"ה אין מקפידים בזה כי הכל הולך אחר הכוונה, וכיון שאין הכוונה לזלזל ח"ו אינו נתפס בדבר עכ"ל.
ד. כתב בדרך פיקודיך המצוה נוהגת בכל זמן ובכל מקום אפי' מי שאין לו אב ואם כי ע"י התורה ומעשים טובים שהאדם עוסק בהם מעטרין לאביו ואמו בגן עדן ומעלין אותו מדרגא לדרגא, ובפרט בחדושי תורה שהאדם מחדש ביום השבת.
טו. יש שכתבו שכל מצוה ומצוה שהאדם עושה, מקיים גם מצוות כיבוד אב ואם, ולכן יכוין לקיים גם את זה כי מצוות צריכות כוונה.

(המשך בשבוע הבא)

א. חובה לדבר אל הוריו בנחת בלשון רכה ומכובדת.
ב. בחת"ס עה"ת (בראשית כז יט) כתב שא"צ לדבר אל אביו בלשון נסתה, אלא בלשון נוכח המורה על קירוב, וכן א"צ לדבר אל אביו בלשון רבים. (ערה"ש)
ג. כאשר הבן עושה מעשים טובים הוא מכבד בזה את הוריו מאוד, שהבריות אומרים אשרי אביו שגידל בן כזה (זוהר סוף בחקתי) ולכן יכווין את זה כי מצוות צריכות כוונה.
ד. מצוה לכבד את הוריו בעריכת קניות, ביצוע שליחויות ובדאגה לנקיון ביתם.
ה. מצוה לשאול את הוריו לשלומם ולבקרם מפעם לפעם, ויקבלם במאור פנים ובשמחה.
ו. מצוה על הבנים לקבל ברכה מההורים ולנשק את ידיהם משום שבכך הוא מחשיבם ומכבד אותם, בפרט בערב שבת ויו"ט ולפני נסיעה ארוכה, ובימינו אפשר גם בטלפון.
ז. המנהג הנכון כאשר האב מתארח אצל בנו לכבד את אביו או חמיו לישיב בראש השולחן.
ח. נהגו לקחת שם לבן ע"ש הסבא ואצל הספרדים נהוג אף שהוא חי, אבל האשכנזים דווקא אחר פטירתו, ובכל אופן מקיימים מצות כיבוד אב ואם בזה.
ט. החיוב לכבד את ההורים אף אם יש טורח גדול חמן רב ומצטער, אבל אם יפול למשכב פטור.
י. החובה הוא לכבד את ההורים במעשים, ואין הבן חייב לשלם ההוצאות כסף, אבל אם יתן מכספו ודאי מקיים מצוה קיומית.

מוסדות קראלי בארה"ק

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברכת מזל טוב נאמנה

לידידינו החשובים אשר השמחה שרויה במעונם
הרה"צ נחמן בידרמן הי"ו לנישואי בתו
הרה"ח אהרן בייק הי"ו לאירוסיו בנו
הרה"ח מנשה בראון הי"ו להכנסת בנו לעותומ"צ
הרה"ח שמואל גרין הי"ו להולדת הבת
יה"ר שירונו רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יוצ"ח לאו"ט

לזכר עולם יהיה צדיק

מרן אדונינו מורינו ורבינו הקדוש והטהור
רבי אברהם חיים בן רביה"ק אהרן
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

לשכת הלכה ובית ההוראה

שע"י מוסדות קראלי בארה"ק
בנשיאות מרן רבינו שליט"א

מודעה רבא

לבקשת רבים הוקצה זמן מיוחד
לשאלות קצרות בהלכה
מהשעה 12.50 בצהריים עד 1.20
בלשכת בית ההוראה
ברח' ראב"ד 18 בבני ברק
כן ניתן להתקשר בשעות הערב
לבית הדומ"צ בטל. 03-6773168

לזכר עולם יהיה צדיק לעילוי נשמת מרן הרה"ק אריה לייבוש זצ"ל בן מרן הרה"ק סיני זי"ע מצאנז' ז'מיגראד הונצח ע"י נכדו מורינו הרה"ג מרדכי מוזס שליט"א	לזכר עולם יהיה צדיק לעילוי נשמת הרה"ק ישראל דוב בער זי"ע בן מו"ה יוסף ז"ל מוועלדניק בעמח"ס שארית ישראל לרגל יו"ד כא טבת	גליון השבוע לעילוי נשמת הרה"ק אלתר אלעזר מנחם זי"ע בן הרה"ק רבי משה מרדכי זי"ע מלעלוב הונצח ע"י בנו הרה"צ אלימלך בידרמן שליט"א
לעילוי נשמת הרה"ח יעקב שלמה רוזנטל ז"ל בהרה"ח חיים מיכל זצ"ל נודב ע"י צאצאיו למלאת השלושים לפטירתו	לזכר עולם ולעילוי נשמת הרה"צ אליעזר צבי שפיצר זצ"ל מפעסט - ירושלים בהרה"ג חיים משולם פייש זצ"ל נלב"ע יח טבת תשס"א	גליון השבוע נתרם לע"נ הרה"ח יואל מרדכי פרייברג ז"ל ב"ר משה זאב ז"ל נלב"ע טז טבת תשנ"ב